

NƏ QALDI

■ Valeh Bahaduroğlu

Musa Urud haqqında

Gəncə 1985

“Bir kövrək nağılçının diliylə desək,- biri vardı, biri yoxdu. Bir Urud varıydı. Baş-başa qayaları, qoşa-qoşa dağları, göz işlədikcə uzanan bağları, çəmənləri varıydı. Balaca bir oğlan uşağı da varıydı bu Urud adlı kənddə. Bir az erköyün, bir az da çilğiniydi. Sinəsi sözlü-şeyriydi bu balaca oğlanın. Haqqı da varıydı belə erköyün, çilğın olmağa. Çünki, atası varıydı, “qüdrətdən səngərli-qalalı” Urudu varıydı. Hər daşına üz qoyduğu, gözəllərinə, gözəlliyinə oğrun-oğrun göz qoyduğu yurdu varıydı. O, qədim-qayım Zəngəzur mahalının Urud elinin ululuğu, müqəddəsliyi anbaan, zərrə-zərrə qanına, iliyinə yeriyirdi. Yeridikcə də adına Musa deyilən o balaca oğlan uşağı da ululaşır, hərdən ali Yüksələrək ilahi bir kədər, ilahi bir eşq şirinliyində bulunurdu.

Belə bir deyim var: 50 yaş gəncliyin qocalığı, qocalığın gəncliyidir. MUSA URUDU “gəncliyindən”mi, “qocalığından”mı hal-hazırda 5 illik bir zaman kəsiyi ayırmaqdadı. Deyə bilmərəm ki, O,gəncliyin qocalığını, ya qocalığın gəncliyini yaşayır. Bir şeyi deyə bilərəm ki, qəlbən, ruhən hamıya dost, doğma olan bu adam, Allahın bəxş etdiyi şərəfətli bir ömür yaşamaqdadı. Bu ömürlüyün içində dünənin həsrəti, sabahın eşqilə yaşayan bir insan ömrü, bir vətəndaş ömrü, bir ziyalı, bir ata, bir şair ömrü çiçək-çiçək, qaya-qaya görməkdədi.

MUSA URUD (Musa İsa oğlu Quliyev) 1961-ci ildə Zəngəzurun

Urud kəndində oktyabrın 14-də dünyaya göz açıb.

Mən Urud kəndində olmamışam. Amma o kəndi uruduların bəlkə də çoxundan yaxşı tanıyıram. Musa müəllimin 2000-ci ildə yazdığı “URUD” kitabını hər il oxuyuram. O kəndin hər daşını, hər bulağını, meyvə bağlarını, küçələrini, 110 evin sakinlərini demək olar ki, tanıyıram.

Mən 1984-cü ildə indiki Gəncə Dövlət Universitetinin “Biologiya” fakültəsini bitirib İmişliyə qayıdanda, Musa müəllim Gəncəyə yaxın rayonlardan birinə təyinat aldı. Mən ustad yazıçı Qərib Mehdimin rəhbərlik etdiyi “İlham” ədəbi birliyinə sonradan o başçılıq etdi. Söz yox ki, imzasını özündən qabaq tanıdım. “Musa Urud” imzasına rast gələndə elə bildirdim ki, BU, hardasa 60-70 yaşlı ahi bir adamdı. Amma şeirləri oxuyanda məndə qəribə bir təəssürat yaranırdı. Axı, adın da, təxəllüsün də qədim, ulu olan bir kəsdə bu qədər gənclik eşqi, yanğısı hardandı. Öyrəndim ki, Musa Urud qosqoca bir diyardan, qədim Zəngəzur elindən gələn cavan bir oğlan, həkim-nevropotoloq və istedadlı şairdir. Və düşüncələrimdə də o vaxt israrlı oldum ki, onun şeirlərini daha çox oxudum. Bir müddət sonra onun

*Səndən o yana gözümdə,
Bir ovuc torpaq yeri var*

misralarını oxuyanda heyretimi gizlədə bilmədim.

O, “Nizami Aydın” adına mükafatın təsisinə yardımçı oldu. Heyf Nizami Aydından, dedi. Ruhuna şeirlər həsr elədi.

*...Bu qar, bu qış ötüb keçər,
Don vuran Vətənə heyif.
Ruhunu yurdun başına,
Döndərüb itənə heyif.*

*Səngərdə qalan atlının,
Sərgərdan atına heyif.
Yazıq sənə Musa Urud,
Nizami Aydınə heyif.*

Mən Musa müəllimin yaradıcılığını təhlil etmək fikrində deyiləm. Özü də “Deməyin” şeirində deyir ki,

*Gah yüyürən inad atdı bu ömür,
Gah yuxudu, zarafatdı bu ömür.
Azdı, çoxdu mükafatdı bu ömür,
Bu bahadı, bu ucuzdu deməyin.*

Bəli, nəyin yaxşı, nəyin pis olmağından söhbət getmir. Söhbət ondan gedir ki, bu misralar o vaxtı, 35 yaşlı Musa Urudundur.

*Alma çiçəklədi, nar çiçəklədi,
Laçının qaşında qar çiçəklədi.
Tumurcuq qızlardan yar çiçəklədi,
İlahi, nə gözəl başlayıb bu yaz.*

*Şaxtalı-tufanlı bir qış da ötdü,
Yaxşılı-yamanlı bir yaş da ötdü.
Əyilib anamız torpağı öpdüm,
İlahi, nə gözəl başlayıb bu yaz.*

Tale elə gətirib ki, az qala 20 il bundan əvvəl Musa müəllimin mənə hədiyyə etdiyi kitablardan olan “Tanrı şam yandırır”ı onun 55 yaşının ərəfəsində vərəqləyəsi oldum. Onun son illər yazdığı kitablar olsa da, mənim dediklərim o Musanın - o 30-35 yaşlı Musanın ünvanıdır.

*...Yüz il sonra, min il sonra,
Yadınızda qalsam əgər.
Bir ovuc torpaq götürün,
Bizim yollara səpməyə.
Məndən də salam aparın.*

“Urudda gəldi yer üzünə. Oğuz yurdunda. Nə anadan olduğu gün yadına gəlir, nə də Uruddan ayrıldığı. Ona elə gəlir ki, o, elə Urudnan yaşıddı. Dedikləri, yazdıqları elə Oğuz tarixidi, Zəngəzur vəsfidi, Urud laylasıdı. Özünü “Urud” eləyən, ən kövrək anlarında belə Urudla baş-başa, nəfəs-nəfəsə qalan Musa üçün ayrılıq günü yoxdur. Ayrılığı enmək, o yerlərə dönmək günü, saati var.”

Özünün dediyi kimi 10 yaşından dağa-daşa, gülə-çiçəyə, ağaca, torpağa, insanlara yüzlərlə şeir yazan M.Urudun özünün bir sirlisehrli ədəbi dünyası var.

*Bu siri dünyanın sirr-xudası var.
Urud Musası var, tur Musası var.
Hər kəsin son günə bir duası var,
Hamı haqqa döndü, mən sənə gözəl.*

deyən şairə yeni yaradıcılıq uğurları arzu edirik.

8 oktyabr 2016

WWW.KASPI.AZ

21 MÜNASİBƏT